

EKSTRAKRANIAL ARTERIYALARDA REKONSTRUKTIV OPERATSIYALARNING
ZAMONAVIY USULLARI

Axatova G.X.¹

1. Kimyo international university in Tashkent (KIUT)

«Tibbiy-biologik fanlar» kafedrası assistenti.

g.ahatova@kiut.uz

Muxammadiyeva SH.S.²

2. Kimyo international university in Tashkent (KIUT) 2-kurs talabasi.

shaxzodam321@gmail.com

Po`latov J.X.³

2. Kimyo international university in Tashkent (KIUT) 2-kurs talabasi.

pjurabek450@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18729465>

Dolzarbliigi; Mikroorganizmlar ekologiyasi zamonaviy biologiya, tibbiyot va ekologiya fanlarining muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. So'nggi yillarda atrof-muhit ifloslanishi, iqlim o'zgarishi, urbanizatsiya va antropogen omillarning kuchayishi mikroorganizmlar ekologiyasiga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda.

Bu holat patogen mikroorganizmlarning tarqalishi, antibiotiklarga chidamli shtammlarning paydo bo'lishi va yangi yuqumli kasalliklarning yuzagakelishiga olib kelmogda.

Shu sababli mikroorganizmlarning ekologik xususiyatlarini chuqur o'rganish dolzarb ilmiy va amaliy ahamiyatga ega.

Maqsad: Mikroorganizmlar ekologiyasining asosiy tushunchalari, ekologik muhitlari va ularning tibbiyot hamda atrof-muhitdagi ahamiyatini yoritish.

Material va usullar: Tahlil jarayonida JSST, CDC (AQSh kasalliklar nazorati markazi), UpToDate, PubMed, Elsevier, Scopus kabi yetakchi ilmiy bazalardagi maqolalar va statistik ma'lumotlar o'rganildi (2020–2025 yillar).

Natijalar: Mikroorganizmlar ekologiyasi ularning o'zaro va tashqi muhit bilan aloqalarini, munosabatlarini o'rganuvchi fan hisoblanadi.

Tibbiyot mikrobiologiyasini o'rganish obyekti mikroorganizm bilan inson organizmi o'rtasidagi kompleks munosabatlar hisoblanadi.

Mikroorganizmlarning tabiatda tarqalganligi. Mikroorganizm keng tarqalishiga asosiy sabab oziqlanish mexanizmlarining turli korinishda bo'lishidir.

Mikroorganizmlar tabiatdagi tashqi muhit omillariga tez moslashadi, shuning uchun boshqa organizmlar yashashi mumkin bolmagan sharoitlarda va muhitlarda ham ular hayot kechirishadi.

Mikroorganizmlarning bunchalik tabiatda keng tarqalishiga yana bir sabab, ularning olchamining o'ta kichikligi va havo oqimlari suv bilan uzoq masofalarga lar tabiatdagi hamma (suv, havo, tuproq) narsada uchraydi.

Ularning bunchalik tez tarqalishidir. Havo mikroflorasi ham shartli- doimo (rezident) topiluvchi (*Micrococcus roseus*, *M. flavus*, *M. candidans*, *Sarcina. flava*, *S. alba*, *Bacillus subtilis*, *Actinomyces* va *Penicium*, *Aspergillus*, *Mucor* zamburug'lar va sporadik doimo topilmaydigan (suv va chang zarralari bilan tushuvchi) mikroorganizmlarga bo'linadi.

JSST va CDC rasmiy hisobotlari, shuningdek Murray, Jawetz va Brock mikrobiologiya darsliklariga asoslanib tayyorlandi. Asosiy manbalar 2017–2024 yillar oralig'ini qamrab oladi.”

Xulosa; Mikroorganizmlar ekologiyasi tabiat va inson salomatligi o'rtasidagi muhim bog'lovchi bo'g'in hisoblanadi.

Ushbu sohani chuqur o'rganish ekologik xavfsizlikni ta'minlash, yuqumli kasalliklarning oldini olish va sog'liqni saqlash tizimini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.